Nr. 28. Kraków, Wtorek 18 września 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Reformacka Nr. 7 Telefon Nr. 2014	Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 44.000 Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 50.000 Mkp. Cena numeru 3000 Mkp.	Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp. Załączniki wedle umowy.	Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Zbliżenie polsko-austrjackie

Polska i Austrja dążą do tych samych gospodarczych celów

Warszawa, 18 września. Prezydent rady ministrów Witos wydał wczoraj wieczorem w pałacu prezydjum rady ministrów objad na cześć kanclerza Austrji ks. Seipla i towarzyszących mu dygnitarzy.

Podczas objadu p. prezydent rady ministrów wygłosił następującą mowę: Panie kanclerzu i panie ministrze. Poczytuję sobie za zaszczyt, że przypadło mi w udziele powitać w imieniu rządu polskiego panów, jako przedstawicieli zbliżonej do nas pod niejednym względem republiki austrjackiej. Pragnę wyrazić uczucie pełnego zadowolenie jakie ożywia mnie wraz z narodem polskim wobec faktu, że republika austrjacka zdołała przełamać te wielkie trudności jakie piętrzyły się w samem zaraniu istnienia, że wytrwała i systematyczną pracą nad skonsolidowaniem stosunków wewnętrznych zdołała wejść na drogę odbudowy dobrobytu narodowego, która ją niewątpliwie doprowadzi do zupełnego rozkwitu. Naród polski z żywem zainteresowaniem śledził te usiłowania, które doprowadziły do tak owocnego rezultatu. Zapewniając Panów o uczuciach przyjaźni jakie ożywiają naród i rząd polski w stosunku do republiki austrjackiej i narodu austrjackiego, wyrażam ufność, że pomyślnie rozpoczęte i utrwalające się w miarę konsolidacji warunków ekonomicznych stosunki między obu krajami spotęgują wzajemne zbliżenie.

Ks. Kanclerz Seipel odpowiedział następującem przemówieniem:

Panie Prezesie Rady Ministrów! Głęboko wzruszony uprzejmemi słowami, pozwalam sobie za nie wyrazić gorące podziękowanie. Wspaniałe i wielką serdecznością ożywione przyjęcie, które nam zgotowano w Warszawie, pięknej stolicy, stanowią widoczny dowód przyjaznych uczuć, które rząd i naród polski żywią wobec naszego narodu i kraju. Co do mnie, miałem już dawno gorące życzenie złożyć wizytę rządowi polskiemu, życzenie, które jest tembardziej naturalne, że w Austrji sympatje dla Polski są starodawne i prawdziwie szczere. Równość położenia geograficznego obu krajów, pokrewna ich kultura, stwarzają naturalne węzły między Austrją a Polską i uwidoczniają się w fakcie, że **niema politycznych różnic między obu republikami.** Powołane do odegrania roli pośrednika między zachodem a wschodem, oba nasze kraje dążą także pod względem ekonomicznym do jednego celu. Tak, że możemy mieć pełną nadzieję, że obecne stosunki coraz więcej się rozwiną i zacieśnią, co może wyjść tylko na dobre obu stron.

Po obiedzie odbył się o godz. 10-tej w wielkiej sali Prezydjum Rady ministrów raut. Raut wśród miłego nastroju urozmaicony produkcjami artystycznemi przeciągnął się do północy.

Aresztowanie ministrów byłego gabinetu hiszpańskiego

Paryż, 18 września. Havas donosi: Wedle informacji podróżnych, przybyłych z Hiszpanji, aresztowano tam ministrów ostatniego gabinetu.

Madryt, 18 września. Ukazał się dekret, zawieszający gwarancje konstytucyjne w Hiszpanji.

—ooo—

Hiszpanie podejmą wielką ofenzywę w Marokku

Wiedeń, 18 września. „Neue Freie Presse" donosi z Paryża: **Po przybyciu do Madrytu oświadczył generał Primo Rivero dziennikarzom, że w najkrótszym czasie nastąpi nowa wielka ofenzywa w Marokku, aby jak się wyrazić, za jednem pociągnięciem uregulować całe tamtejsze polityczne i wojskowe zagadnienie. Będziemy uznawać powiedział generał — układy zawarte z Rajzulim, natomiast nie zawrzemy żadnego układu z Abd El Krimem. Ofenzywa będzie podjęta w strefie Melilli. Plan jej wypracował sztab generalny.**

Wreszcie oświadczył Rivera: Rozpiszę wybory do nowego parlamentu, którego zadaniem będzie dać Hiszpanji nową konstytucję. Zaznaczył on dalej, że istnieje znaczna różnica między ruchem hiszpańskim a faszystowskim. Ma on zamiar powołać pod broń 450 tysięcy żołnierzy, aby utrzymać porządek i dopilnować przeprowadzenia rozporządzeń rządu.

Zamaskowana aneksja Rjeki przez Włochów

Rzym, 18 września. Omawiając sprawę Rjeki „Piccolo" pisze: Co dotyczy przygotowań wojennych o których mówiono w ostatnich dniach to sprawa przedstawia się jak następuje: Rząd włoski podpisując nominację generała Giardino na wojskowego gubernatora Rjeki uważał to załatwienie sprawy za nieuniknioną konieczność, przypuszczając zaś, że odpowiedź na ten akt może mieć charakter mało przyjazny przedsięwziął niezbędne ostrożności celem uniknięcia niespodzianek. Oto i wszystko. Nie mamy zamiaru wzniecać pożaru — kończy dziennik — nie przekraczamy w niczem traktatów.

—ooo—

Doniosłe spotkanie premjerów Francji i Anglji

Londyn, 18 września. Premjer Baldwin z małżonką opuszczają jutro Aix les Bains, udając się do Paryża, gdzie zabawią dwa albo trzy dni. — W czasie pobytu w Paryżu odwiedzi Baldwin ambasadora angielskiego. Zaznaczyć należy, że spotkanie Baldwina z Poincarem będzie pierwszem spotkaniem obu premjerów.

Paryż, 18 września. Jak się dowiaduje Havas, spotkanie Poincarego z Baldwinem przekroczy granicę wizyty wyłącznie kurtuazyjnej. Premjer francuski zamierza przedstawić Baldwinowi swoje poglądy na najważniejsze zagadnienia polityki wewnętrznej na kwestję odszkodowań i kwestję długów międzysojuszniczych.

Echa mordu w Janinie

Paryż, 18 września. W ustalonej przez decyzję konferencji ambasadorów ceremonji żałobnej, mającej się odbyć w dniu 19 września w Phalronie, brać będą udział oprócz dwóch pancerników włoskich krążownik francuski „Mulhouse", oraz krążownik angielski „Cardiff".

Polska a federacja sowiecka

Z Moskwy donoszą: „Izwiestja" w artykule wstępnym szeroko omawiają kwestję memorandum, wręczonego posłowi polskiemu w Moskwie, Knollowi. Autor artykułu, wyrażając zdziwienie, że Polska zamiast przyjąć do wiadomości fakt powstania związku S. S. S. R., jak to uczyniły inne państwa, wysuwa cały szereg bezpodstawnych żądań, dążących do jednostronnych rozważań rządu ryskiego. Gazeta powołuje się na artykuł pułkownika Sławińskiego, drukowany w „Słowie lubelskiem" i zastanawia, czy aby chęć wyrównania polskich granic na wschodzie kosztem sowieckiej Białorusi nie stoi w związku z odmową ratyfikowania utworzenia SSSR. Autor kończy artykuł przypuszczeniem, że żądania polskie są wynikiem nieporozumienia, gdyż wątpliwem jest, czy chwila obecna jest stosowna i odpowiednia dla zaostrzania wzajemnych stosunków między Polską a SSSR. Należy przypuszczać, kończą „Izwiestja", że zamierzenia poszczególnych polskich imperjalistów nie wpłyną na rozluźnienie stosunków i zachwianie równowagi między temi państwami.

Mała ententa a kandydatura Benesza

Warszawa, 18 września. Polska Agencja Telegraficzna dowiaduje się z miarodajnego źródła, że ministerstwo spraw zagranicznych otrzymało od rządu rumuńskiego oficjalne zaprzeczenie wiadomości prasowych ze źródeł genewskich o powzięciu jakoby na zjeździe w Sinaja w lipcu b. r. decyzji wysunięcia z ramienia małej ententy kandydatury dra Benesza do Ligi Narodów. Stosownie do zapadłej na owym zjeździe uchwały, podanej wówczas do wiadomości publicznej decyzji w sprawie kandydatury małej ententy do rady Ligi narodów ma zapaść dopiero w wyniku oczekiwanej w najbliższym czasie konferencji delegatów państw małej entnty, oraz Polski w Genewie.

—ooo—

Wieści z Gdańska

Gdańsk, 17 września. Zarząd kolejowy w Gdańsku wprowadza w ruchu kolei podmiejskiej taryfę osobową opartą na pokładzie złota. Taryfa ta będzie codziennie zmieniana o północy, wedle kursu dolara z dnia poprzedniego. Z dniem 18 bm. będzie podwyższona taryfa między Gdańskiem a Niemcami.

Wybuch strajku w porcie gdańskim

Gdańsk, 18 września. W porcie gdańskim wybuchł ponownie strajk na tle ekonomicznem. Robotnicy portowi domagają się 120 miljonów dziennego zarobku, na co firmy nie chcą się zgodzić.

STRAJK ZECERÓW W NIEMCZECH.

Mannheim, 18 września. Zecerzy drukarni dzienników rozpoczęli wczoraj strajk z powodu nieuwzględnienia ich postulatów zarobkowych. — Ukazały się jedynie pisma skrajne.

MARKA NIEMIECKA SKREŚLONA NA GIEŁDZIE W CHICAGO.

Berlin, 18 września. Jak donosi „Chicago Tribune", marka niemiecka spadła na giełdzie w Chicago tak silnie, że wszelkie obroty stały się bezprzedmiotowe. Wobec tego postanowiono skreślić notowania marki niemieckiej na giełdzie w Chicago.

Giełdy zagraniczne

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 18 września. **Otwarcie giełdy. Berlin 0.0000030, Holandja 222 i trzy czwarte, Nowy Jork 566, Londyn 25.70, Paryż 32.70, Medjolan 24.82, Praga 16.95, Budapeszt 0.03 i jedna ósma, Bukareszt 2.52, Belgrad 6.10, Sofja 5.41, Warszawa 0.0020, Wiedeń 0.0079 i pięć ósmych, austr. korona stemplowana 0.0079 i trzy czwarte.**

Zurych, 18 września. Zamknięcie giełdy: Berlin 0,00000.2, Holandja 223, Nowy Jork 567, Londyn 25.75, Paryż 32.65, Medjolan 24.85, Bruksela —, Praga 17.—, Budapeszt 0.03 1/8, Bukareszt 2.52, Belgrad 610, Sofja 5.45, Warszawa 0.0020, Wiedeń 0.0080 Austr. korona stemplowana 0.0080

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 18 września (tel. wł.) **Waluty:** Marka polska 0.22—0.24, marka niem. 0002½, korony czeskie 2107, franki szwajc. 12390, francuskie 4055, funty ang. 319.700, dolary 70.560.

Dewizy: Warszawa 0.22 1/2—0.23 1/2, Berlin 0002 1/4 Praga 2125, Zurych 12505, Paryż 4102, Nowy Jork 70935. Londyn 321500.

Giełda efektów: Zieleniewski 460000, Fanto 5,500.000 Karpaty galicyjskie 680.000 Galicja 31,900.000, Schodnica 2,150.000, Siersza —·—, Lwów-Czerniowce 385.000 Kolej północna 24.300.000, Alpine Montan 772000 Huta Poldi 1,120.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 18 września. **Nowy Jork 149,625.000, Londyn 678,300.000, Szwajcarja 26,334.000, Paryż 8,578.500, Wiedeń 214.462, Praga 4,488.750.**

Budapeszt, 17 września. Marka polska 0.0700—0,865 Berlin, 17 września. Marka polska 45.000.

Praga, 17 września. Dewizy. Amsterdam 1340. Berlin 00031, Chrysiania 548. Kopenhaga 616. Sztokholm 902, Zurych 603, Londyn 154, Nowy Jork 33.95, Wiedeń 482, marki niemieckie 00037, marki polskie 130, Paryż 188.50.

Paryż, 17 września. Weksle. Niemcy 0.00001.25, Ameryka 17.22, Belgja 83.10, Anglja 78.23, Holandja 676 i jedna czwarta, Włochy 76.00, Szwajcarja 305, Hiszpanja 231, Praga 51.60.

Nowy Jork, 17 września. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 5 prc. Przekaz na Londyn 454.25, przekaz na Londyn 60 dni 451.25. Przekaz na Paryż 577. Przekaz na Amsterdam 39.95. Przekaz na Kopenhagę 17.17. Przekaz na Pragę 300. Przekaz na Berlin 0.0000006.5, w płaceniu w żądaniu 0.0000006.7.

Giełdy towarowe

Nowy Jork, 17 września. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 81.000, dowóz wewnątrz kraju 61.000. Targ miejscowy middling 30.50. Tendencja silna.

Terminy: wrzesień 29.85, październik 29.25, listopad 29.08, grudzień 28.92, styczeń 28.27, marzec 28.25, lipiec 27.55.

Nowy Orlean, 17 września. Targ bawełny. Targ miejscowy middling 28.75.

Targ terminowy: październik 28.55, grudzień 28.44, styczeń 28.10, marzec 28.05, maj 27.75.

Brema, 17 września. Targ bawełny. Fully middling good colour and stople za 1 kg loco notowanie przy zamknięciu targu 94.626.77.

Liverpool, 17 września. Targ bawełny. Obroty 7000, dowóz 500, brazylijska 4 punkty wyżej, egipska: niezmieniona. Tendencja.

Terminy. sierpień 16.62, wrzesień 15.92, październik 15.59, listopad 15.50, grudzień 15.34, styczeń 15.29, luty 15.13, marzec 15.05, kwiecień 14.92, maj 14.77, czerwiec 14.59, lipiec 14.15.

Chicago, 17 września. Giełda zbożowa. Pszenica na wrzesień 99 i jedna ósma, pszenica na grudzień 102, kukurudza na wrzesień 83 i jedna czwarta, owies na wrzesień 38 i pół, owies na grudzień 39 i trzy ósme, żyto na wrzesień 67 i pięć ósmych.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 18 września

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek — dziś	17/IX.	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek — dziś	17/IX.
P. T. H. I—V em. . . .	77—74	80—95	Pezet		
„Impex"	1,2—1,25	1,2—1,3	Strug	230—225	230—220
„Pharma" (B. Jawornicki)	140—115	140 ex	Syndykat Kosz., Kraków .	230—220	250—235
Bracia Rolniccy I em. . .	37	49	**Tłuszcze Trzebinia . . . .**	**750**	
„Polski Glob"	7,5		„Krakus" I—VI em. . . .	170—165	170—160
C. Hartwig. Poznań . . .			Porcelana Cmielów . . .	245 235	230—235
Żegluga Polska	25—26	25—26	**Fabr. cukru w Chodorowie .**	**975—930 ex**	
Zieleniewski I—IV em. . .	**1925—1850**	**2025—1875**	Elektr. Siersza I—IV em.	73—79	72—70
Warsz. Parowozy I—III em.	110—105	110—100	Zakłady przem. „Ryngraf"		
H. Cegielski, Poznań I—IX	**137—133**	**152—133**	S. W. Niemojowski . . .	170—165	170—165
„Potęga" Tow. huty żel. .			Fabr. kapel. w Myślenicach	70	
„Lemiesz"			Bank Przemysłowy I-VIII	78—79	85—80
„Trzebinia" I—VI em. . .	160—140	170—160	Bank Hipoteczny		175
„Pocisk"		170	Bank Małopolski	140—135	136—135
Automotor	65—55	80—95	Ziemski Bank Kredyt. . .		41
Portland-Cem. Szczakowa			Powszechny Bank Kredyt.	20—22	21
Górka	**2550—2500**	**2750—2550**	Akc. Bank Związkowy I-IX		
Siersza	**1250—1200**	**1250—1150**	Bank Komercjalny I—IV		
Tepege I—IV em.	**750—700**	**765—750**	Bank Kred. w Warszawie		
Polska Nafta	110—100	107—100	Bank Związ. Spółek Zarob.		
Oikos					
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	140—145	140			

Kraków, 18 września. Zniżka papierów trwa dalej, czego przyczyną są tak zwane przymusowe realizacje. — Egzekutywny charakter sprzedaży papierów powoduje tą chwilową zniżkę. Nie ulega jednak wątpliwości, że po przeminięciu tej normalnej w okresach medio względnie ultimo Scylly i Charybdy papiery wrócą na poziom swych najwyższych kursów.

Zniżka dzisiaj była ogólną i nie oszczędziła nawet „solidnych" papierów.

Również na pogiełdzie słabo. Notowano: Jaworzno 4150—4100, per ultimo 4650. Silesia 450. Gazy 5700. Chybi 1700—1625. Lokomotywy 170.

Rynek pieniężny natomiast wykazuje dalsze wzmocnienie. Oficjalnych notowań nie było. — Tranzakcje zawierano następujące:

W a l u t y: **Dolary 319.000—318.000, czeskie korony 9350.** — C z e k i: **Nowy Jork 319.000—318.000, Londyn 1,430.000—1,440.000, Holandja 122.000. Paryż 17.900, Bruksela 15.350, Szwajcarja 56.400—56.200, Sztokholm 79.000, Wiedeń 4.50, Praga 9475.**

Giełda warszawska

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski . .	900	Starachowice 1—4 em. . .	900—935—915
„ Handl. „ . .	1700—1750	„Trzebinia"	
„ dla Han. i Prz. 1—7 .	225	Ursus 1 em.	
„ Kredytowy	180	Ursus 2 em.	
„ Małopolski w Krak. .		Pocisk	175—165
„ Przemysłowy w Warsz.	90	Parowóz	115—114
„ Pols. Handl. w Pozn. .		L. Zieleniewski	1850—1700
„ „ przem. we Lw. .	75—70—72.5	Zawiercie	
„ Tow. spół. w Warsz. .	350	Zyrardów	54000—50500—51500
„ Zachodni		Ł. J. Borkowski	140—125—130
„ Ziems. Kred. we Lw. .		Hurt	
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.	90—80	B-cia Jabłkowscy	36—33.5
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn. .		War. Tow. Transp. i Żegl. .	28—27
„ Związków Ziem. . . .		Polbal	
Kijewski i Scholtze	400—375	Spiess i Syn	340
Fr. Puls	90—80—83	Zachod. Tow.	
Wildt i Sp.	160—150	Cmielów	270—280—250
Cukrownia Chodorów . . .	850—810 bez praw	Elektryczność	1400
„ Czersk I i II . .	350	Pol. Tow. Elektryczne . . .	150—155
„ Częstocice . . .	5000	Belpol	
„ Gosławice . . .	420—350—367.5	Haberbusch i Schiele . . .	
„ Michałow . . .	625—590—600	Tow. oczyszcz. spirytusu . .	525—450
Warsz. Tow. F. Cukru . . .	poj. 7500-7100-7400 dr. 9250-8250-8650	Tepege	815—750
Firley		Polska Nafta	90—85—110
Łazy		Bracia Nobel	290
Drzewny przemysł	45—47.5	Lenartowicz i Br. Ryl . . .	36—34—35
Warsz. T. Kop. Węgla . . .	100 szt. 800—750-920 50 szt. 1000-925-1000	Pustelnik	
H. Cegielski w Poznaniu .		Siła i Światło	172.5—178
Lilpop, Rau i S-ka		Fabryka pap. „Klucze" . .	145
Modrzejowskie zakł.	1075—975—1350—1300	Eksp. Soli Potasowych . .	1100—1000
Norblin, Br. Buch i W. . .	270—260—262.5	Cerata	
Ostrowieckie zakł.	1875—1800—1850	Skóry i Garbniki	47—50
„ 5	1850—1725—1840	Kabel	
Orthwein i Karasiński . . .		Przemysł Naftowy	550
Rohn, Zieliński i Ska . . .	260—240—260	Strem	
K. Rudzki i Ska 1—4 . . .	575—675—620—630	Unia	1000
Fitzner i Gamper		Marynin	
		Warsz. Syndykat Rolniczy .	

OFICJALNA GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Warszawa, 18 września. W a l u t y: **Nowy Jork 290.000—280.000.** C z e k i: **Belgja 14.100—13.600, Berlin 000.122—000.12, Holandja 110.500, Londyn 1,318.000—1,272.500, Paryż 16950—16450, Praga 8430, Szwajcarja 49500, Wiedeń 397, Włochy 12400 N. Jork 290.000—280.000.**

Ze świata

KOBIETY — PRZYCZYNĄ KLĘSK GRECJI. W Atenach pojawiła się nowa sekta, która twierdzi, że wszystkie klęski, jakie spotkały w ostatnich latach Grecję, należy przypisać bezwstydności u tamtejszych kobiet.

Kobiety greckie nietylko wyzbyły się wszystkich cnót, ale w rozpuście swej nie znają miary.

Ubranie ich jest dowodem moralnego upadku kobiety. Nogi odziane w ażurowe pończochy, wycięte na piersiach dekoltaże, bluzki bez rękawów, krótkie spódniczki — oto zewnętrzne znamiona rozpusty i upadku.

W takich odzieniach ukazują się nietylko na salach balowych i w zamkniętych lokalach towarzyskich, ale nawet na ulicach miasta, budząc zgorszenie i obrazę Boską.

W Atenach i w innych miastach greckich ukazują się od kilku tygodni sekciarze, którzy napadają na wytworne kobiety, wyzywając je publicznie, lub smarując odsłonione ramiona, szyję i piersi wszelakiego rodzaju obrzydliwościami.

Co słychać nowego?

Napad bandycki na kupców koło Krzeszowic

Miasto nasze zostało zaalarmowane w godzinach porannych wiadomościami o napadzie bandyckim na 2 kupców, w lesie pod Krzeszowicami. Według zasięgniętych na miejscu informacji na przejeżdżających lasem pod Krzeszowicami w stronę Nowej Góry kupców Salomona Grünbauma (lat 56) i jego syna Zacharjasza (lat 27), napadli niewyśledzeni dotąd bandyci w celach rabunkowych. Wobec rozpaczliwej obrony napadniętych bandyci użyli rewolwerów, raniąc Salomona Grünbauma ciężko kilku strzałami w brzuch a syna jego w głowę. Obu przewieziono dzisiaj w ciężkim stanie do krakowskiego Domu zdrowia. Za bandytami, którzy umknęli z łupem, wszczęto energiczny pościg.

Wiadomości polityczne

Warszawa, 18 września. „Kurjer Warszawski" dowiaduje się, że rekonwalescencja marszałka Rataja potrwa dłużej, niż przewidywano, to jest do końca b. m., tak że powrotu marszałka do Warszawy oczekiwać należy dopiero około 1 października.

Warszawa, 18 września. Pisma donoszą: Minister Szydłowski przyjął na audjencji prezesa polsko-austrjackiej Izby handlowej w Wiedniu Dra Twardowskiego, byłego ministra dla Galicji oraz sekretarza Izby Dr. Widymskiego. Omawiano sprawę stosunków handlowych polsko-austrjackich.

Znany aktor polski o małżeństwie

„Jeżeli miłostka jest przekąską... — miłość jest prawdziwą ucztą"

Okazuje się, że przecież bywają i szczęśliwe małżeństwa... Rzadko, nawet bardzo rzadko, ale przecież bywają... Do takich żonkosiów miłych, który w małżeństwie znalazł „utracony raj" należy znany również w Krakowie, sympatyczny aktor Kazimierz - Junosza Stępowski.

W jednem z warszawskich pism znajdujemy następujący, rzeczywiście dowcipny felietonik o małżeństwie K. Junoszy - Stępowskiego:

Najstraszniejszym z kataklizmów, jakie nawiedziły Warszawę w pierwszej połowie XX wieku — było małżeństwo Junoszy-Stępowskiego!

Niespodzianie, jak trzęsienie ziemi, ogłuszające, jak grom — spowodowało żałobę setek, tysięcy — i setek tysięcy kobiet... Ciche kwilenia wiochen sprowokowały obfite rosy... Głośne szlochania dojrzałych mężatek wywołały wezbranie wód Pilicy, Narwi, Bugu, Wisły...

Westchnienia dam balzakowskich zaćmiły horyzont na długie miesiące. Działy się rzeczy straszne...

Pewna urocza blondynka podarła fotografję Junoszy w strzępy i rzuciła się pod przejeżdżający tramwaj...

Sensacyjna brunetka otruła się 10-ma kilogramami perfum Monbaudoir.

Ruda, urocza dama o olśniewająco białej cerze wstąpiła do klasztoru... Tylko mężczyźni zacierali ręce, pomrukując z niekłamaną satysfakcją:

— Wreszcie odetchniemy!

Grono przyjaciół znakomitego artysty zakupiło nabożeństwo żałobne. W teatrze podwyższono mu gażę o 200 proc. — niech tam nieborak ma satysfakcję przed śmiercią...

Siedzę w garderobie artysty i patrzę w pobożnem skupieniu, jak sobie odkleja nos i zdejmuje wąsy. Kilka szybkich, zręcznych dotknięć ręki — oto znika hrabia Mancini, ojciec Consualli — a objawia się dawny Junosza - Stępowski o szelmowskim wyrazie twarzy... Artysta przedzierzgnął się momentalnie w wykwintnego salonowca.

Wychodzi myz teatru.

Niebawem znajdujemy się w mieszkaniu Stępowskiego (Foksal 17, m. 22).

Szczęściu detektywów, ucharakteryzowanych na Junoszę, przechadza się przed bramą...

(Bardzo rozumny środek ostrożności, niezbędny wobec częstych zamachów sympatycznych...).

Pijemy burgunda i rozmawiamy o małżeństwie. Ulubieniec warszawianek bardzo sobie chwali tę instytucję:

— Panie! Niema pan wprost pojęcia, co to za rozkosz kochać jedną kobietę...

— **Panie. Jeżeli miłostka jest przekąską — miłość jest prawdziwą ucztą!** Niezmiernie żałuję tych, którzy w życiu kontentują się przekąskami. Nigdy nie doczekają się deseru!

— Pan musi być łakomy? — zapytuję Junoszę, szczerze ubawiony.

Śmieje się i odpowiada: — Bardzo!

Wchodzi żona artysty. W pokoju, w którym siedzimy, ... **robi się jaśniej.**

Przekonywam się, że do najważniejszej roli swojego życia, wybrał sobie Junosza-Stępowski czarującą partnerkę.

Młoda, piękna jak Juno...

Tak, tak, Junosza jest szczęśliwy w małżeństwie. — W pierwszą rocznicę swego ślubu zamierza wysłać radio: „Do wszystkich": Kocham... ale żonę".

Odkrycie niezawodnego środka przeciw cukrzycy

Z Londynu donoszą: Na wczorajszem posiedzeniu angielskiego towarzystwa naukowego prof. Mac Leold z uniwersytetu Torrento wygłosił odczyt o insulinie, nowym środku przeciwko cukrzycy. Insulin, zdaniem prelegenta, okazał się w praktyce środkiem niezawodnym i jest przytem dostępny dla szerokiego ogółu z powodu swej taniości.

KRONIKA

MALARZ K. POCHWALSKI WYKONA PORTRET PREZYDENTA WOJCIECHOWSKIEGO. „Kurjer Warszawski" dowiaduje się, że malarz Kazimierz Pochwalski powziął zamiar wykonania portretu prezydenta Wojciechowskiego i w tym celu udał się do Spały.

OTWARCIE KLAS RÓWNOLEGŁYCH W GIMNAZJUM VIII przy ul. Studenckiej nastąpi we środę 19 bm. Uczniowie zgromadzą się w budynku szkolnym o godz. 3 po południu.

POLSKA EKSPEDYCJA ZOOLOGICZNA DO BRAZYLJI. Uniwersytet warszawski otrzymał urzędowe szczegóły o śmierci kierownika polskiej ekspedycji zoologicznej do Brazylji. Dnia 4 grudnia 1921 r. wyruszyła ona z Warszawy pod przewodnictwem Tadeusza Chrostowskiego, kierownika działu ptaków neotropikalnych w polskiem państwowem muzeum przyrodniczem w Warszawie. Udział w ekspedycji brali nadto pp. Stan. Borecki i Tad. Jaczewski. Pomocy finansowej udzieliła Kasa im. Mianowskiego, konsulat Rzeczypospolitej polskiej w Kurytybie, oraz osoby prywatne w kraju i Brazylji.

W lutym 1922 r. po niezbędnych przygotowaniach wyruszono w lasy ze stacji kolejowej w Marechal Mallet ku górnemu biegowi Ivaky, potem Parana de Foz do Iguassu, a następnie do Ponta Crossy. W odległości 73 klm. od Iguassu w Pinheirinhos zachorowali wszyscy uczestnicy ekspedycji na malarję. Chrostowski, w obawie o serce, nie chciał przyjmować chininy. 3 kwietnia stan jego pogorszył się nagle i nazajutrz zamknął oczy na wieki. Został pochowany na miejscu.

Pomimo tej katastrofy plany naukowe ekspedycji zostały całkowicie wypełnione, a zebrane zbiory przedstawiają poważną wartość naukową.

ZMIANY W POSELSTWIE JAPOŃSKIEM W WARSZAWIE. Prasa sowiecka donosi, że zastępca posła japońskiego w Warszawie, p. Morikazu Ida zostaje odwołany ze swego stanowiska i przez Moskwę powraca do Japonji. Ma go zastępować pierwszy sekretarz poselstwa japońskiego w Warszawie, p. Sasaki.

AWANSE GENERALSKIE. W najbliższym czasie mają być awansowani trzej generałowie dywizji na generałów broni, 10 generałów brygady na generałów dywizji, 14 pułkowników na generałów brygady.

O PROPAGANDĘ ARTYSTYCZNĄ POLSKĄ ZAGRANICĄ. Szef biura propagandy międzynarodowej wystawy dekoracyjnej w Paryżu nadesłał do komisarza generalnego polskiego, p. Jerzego Warchałowskiego kwestjonarjusz dla artystów-dekoratorów polskich z prośbą o zebranie materjału, dotyczącego ich osoby, dzieł i tendencji. Kwestjonarjusz ten został już rozpowszechniony. Ponieważ u nas rozdział na artystów dekoratorów i artystów, zajmujących się t. zw. sztuką czystą, nie jest tak widoczny, jak gdzieindziej, p. Warchałowski, aby nikogo nie pominąć, prosi tą drogą architektów, malarzy, rzeźbiarzy, grafików i innych specjalistów, którzy siebie za dekoratorów uważają, o zwrócenie się po ten kwestjonarjusz, o ile go nie otrzymali, do biura komisarza generalnego wystawy paryskiej, Smoleńsk l. 9 w Krakowie.

ROZSTRZYGNIĘCIE KONKURSU. Przed trzema miesiącami urząd wojewódzki ogłosił konkurs na budowę gmachu sejmowego i urzędu województwa śląskiego, wyznaczając wysokie nagrody w złotych polskich. Na konkurs nadesłano 67 projektów. Sąd konkursowy przyznał pierwszą nagrodę w kwocie 6000 złotych polskich projektowi Nr 45, nadesłanemu przez inż. Wyczyńskiego, Jurkiewicza i Żeleńskiego z Krakowa. Nagroda druga w kwocie 4.500 złotych polskich przyznana została projektowi Nr 6, nadesłanemu przez inż. Szczerbińskiego i Nikodemowicza ze Lwowa.

„NIEPRZYJACIÓŁKA" D. Nicodemi'ego w tłumaczeniu p. Z. Juchnieckiej ukaże się jutro (środa 19 b. m.) po raz pierwszy na scenie „Bagateli". Udział przyjmują PP. Kozłowska, Sznage, Andruszewska, Horecka, Hańska, Brzeski, Kwiatkowski, Nowakowski (reżyser) Noskowski, Wysocki, Zbucki.

Znakomita obsada komedji, oraz wspaniałe wnętrze pałacu Nievres projektu p. T. Cybulskiego, przyczynią się do sukcesu, jaki niewątpliwie osiągnie „Nieprzyjaciółka".

Z OPERY I OPERETKI. Tadeusz Łowczyński i Adam Okoński, którzy odnieśli tak nadzwyczajny sukces w wczorajszem przedstawieniu, wystąpią gościnnie we środę 19 b. m. o godz. 7. 30 w fantastycznej operze Offenbacha „Opowieści Hoffmana" i we czwartek 20 b. m. o 7.30 w stale atrakcyjnej operze Verdiego „Bal maskowy", ponadto w obu operach biorą udział najlepsze siły naszego zespołu.

ATAK SZAŁU. Wczoraj w nocy około godz. 1-ej zawezwano Pogotowie ratunkowe na ul. Florjańską l. 1, gdzie 26-letni Józef Ryszek wskutek nadużycia alkoholu dostał ostrego ataku szału. Po obezwładnieniu szaleńca przewieziono go do szpitala św. Łazarza.

ARESZTOWANIA. Stanisława Szewczykowa, lat 19, Anna Kokoszka, lat 31 i Zofja Matej lat 23, znane złodziejki kieszonkowe, zostały przytrzymane na tut. Dworcu kol. za uganianie za kradzieżami.

Leib Lustig, lat 19, nałogowy złodziej kieszonkowy, został przytrzymany za uganianie za kradzieżami.

Bronisława Kowalikówna, lat 23, służąca, została przytrzymana jako podejrzana o kradzież garderoby w służbie na szkodę swego chlebodawcy, Silbermana, zam. we Włosani.

KRADZIEŻE. Anieli Kuczyckiej zam. przy Alei Mickiewicza l. 17, skradziono ze zamkniętego mieszkania garderobę wartości 2.300.000 mkp..

Bernardowi Winklerowi skradziono w restauracji Hirscha przy ul. Józefa raglan wartości 4,000.000 mkp., który zawiesił na krześle w czasie, gdy jadł obiad.

JAK SIĘ PADA OFIARĄ OSZUSTÓW. Do Andrzeja Siwka, właściciela sklepu przy ul. Szpitalnej zgłosił się nieznany mu osobnik i przedstawiwszy się jako współwłaściciel fabryki pasty, oferował mu na sprzedaż pastę do obuwia. Siwek dał na kupno tej pasty owemu mężczyźnie kwotę 210.000 mkp. Na drugi dzień zgłosił się ów mężczyzna powtórnie u Siwka i prosił go o pożyczenie mu kwoty 400.000 mkp.. Siwek pożyczył mu żądaną kwotę, lecz gdy na umówiony czas nie otrzymał pasty, przekonał się, że takiej fabryki pasty nie ma i że padł ofiarą oszusta. Mężczyzna w ten sam sposób miał ponaciągać innych kupców.

Do Sabiny Jasińskiej zgłosił się nieznany jej mężczyzna i oświadczył, że ma do sprzedania 25 q węgla. Ponieważ mężczyzna ten powołał się na znajomego Jasińskiej, przeto Jasińska uwierzyła owemu osobnikowi i dała mu na zadatek 2,000.000 mkp. Gdy jednak Jasińska zamówionego węgla nie otrzymała, a następnie udała się do swojego znajomego, przekonała się, że ten nikogo do niej nie posyłał i że padła ofiarą oszusta.

Wiadomości gospodarcze

CENA BONÓW ZŁOTYCH. Rozporządzeniem z 17 b. m. minister skarbu ustanowił nową cenę na 6 prc. bony złote serji I A, 1 B, 1 C, 1 D na 45.000 mkp. za jeden złoty. Cena ta obowiązuje od 18 bm.

O CERTYFIKATY POCHODZENIA TOWARÓW, WYSYŁANYCH DO TURCJI. W połowie zeszłego miesiąca delegacja rządu polskiego w Konstantynopolu podała do wiadomości polskich sfer miarodajnych, że dyrekcja ceł w Konstantynopolu wymaga bezwarunkowo przed wydaniem towaru odbiorcy sprezentowania certyfikatu pochodzenia towarów, wystawionych przez władze administracji I instancji. Były wypadki odmowy władz celnych wydania towarów z Polski. Obecnie powyższa delegacja zawiadamia dodatkowo, że na skutek jej interwencji generalna dyrekcja ceł w Konstantynopolu zgadza się na uznawanie również certyfikatów pochodzenia towarów, wystawionych przez izby handlowe w Polsce.

EKSPORT FUTER Z ROSJI. W Petersburgu przygotowano do eksportu ładunek futer wartości 1,300.000 dol.

POZIOM CEN HURTOWYCH W BERLINIE podniósł się w tygodniu od 4-go do 11-go września o 286% na 11,513.231 w stosunku do cen przedwojennych. Przy artykułach eksportowych zwyżka wynosi 441%, czyli 20,779.955 w stosunku do cen przedwojennych. Artykuły żywnościowe w handlu hurtowym podniosły się w tym samym czasie o 309% na 8,184.090. Ceny surowców przemysłowych wzrosły o 269% na 17,737.276 w stosunku do stanu przedwojennego.

RYNEK CZESKO-SŁOWACKI A ROSJA. Zamówienia, których przedstawicielstwo handlowe Sowietów w Pradze dokonało na rynku czeskosłowackim, odnoszą się głównie do wyrobów metalurgicznych i metalowych. Firma „Continental" wysłała w czerwcu do Rosji rury za sumę 30.170 k. Zamówienia, poczynione przez przedstawicielstwo handlowe sowieckie w ciągu trzech miesięcy, przedstawiają wartość 329.783 k. czeskich. W tym samym czasie sprzedano do Czechosłowacji 10 kilogramów końskiego włosia, 13.803 kilogramów rogów i kopyt.

GIEŁDA RYSKA odmówiła notowania nowych czerwońców rosyjskich, ponieważ niema na nie zupełnie zapotrzebowania.

Giełdy krajowe

Lwów, 17 września. Giełda. Akcje. Bank akc. hipoteczny 170—185, Pow. kredytowy 26.5—27, Przemysłowy 77—81, Ziem. kredytowy 40—50, Browary lwowskie 1815—1860, Chodorów 1125, Cegielski 145—150, Ćmielów 215—240, Gafota 36, Krakus 120—135, Niemojowski 150—155, Ojkos 710—715, Pocisk 110—118, Pezet 58—60, Nafta 105—110, Pol. Tow. Budowlane 68—70, Rakszawa 620—640, Siersza górnicza 1150—1200, Tesp 1253—1350, Tepege 740, Zieleniewski 2000. (Cyfry ozn. transakcje w tysiącach mkp.).

Lwów, 17 IX. Giełda zbożowa. Żyto 490.000—500.000 Po wczorajszym silnym ruchu pozagiełdowym na dzisiejszej giełdzie ruch słaby, ogólny obrót około 75 tonn. Po za giełdą cena żyta wygórowana. Popyt na giełdzie zmniejszony. Tendencja zniżkowa, usposobienie spokojne.

NADESŁANE

REPERTUAR

—o—

TEATR MIEJSKI
(początek o godzinie 7½)

Wtorek: „Człowiek z budki suflera".
Środa: „Człowiek z budki suflera".

BAGATELA
(początek o godzinie 8-ej)

Wtorek: „Proces rozwodowy Pani B."
Środa: „Nieprzyjaciółka" (premjera).

OPERA I OPERETKA
(początek o godzinie 7½)

Wtorek: „Madame Butterfly" (występ Z. Fedyczkowskiej, T. Łowczyńskiego i A. Okońskiego).
Środa: „Bal maskowy" (występ T. Łowczyńskiego i A. Okońskiego.

25% Taniej niż w śródmieściu

66 1—3

wykonuję wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące tak męskiego jak i damskiego, z własnych materjałów lub dostarczonych; polecam również gotową konfekcję męską w dużym wyborze po cenach przystępnych

Józef Gajda

Kraków-Dębniki, Rynek 9, (sklep).

Pracownia ubiorów 70 1—5

WOJSKOWYCH i CYWILNYCH WINCENTEGO ŻMUDY

Kraków, ulica św. Tomasza L. 21.

Le Premier Grand Prix d'Europe
Monza 9.9 1923 r.
Salamono, Nazzaro, Murphy
pierwsi na gumach PIRELLI

opony, dętki i gumy pełne PIRELLI stale na składzie w Krakowie. 72 1—2

Stokistów poszukujemy.

POLSKIE TOWARZYSTWO

DLA HANDLU WYROBAMI GUMOWEMI

Kraków, ulica Gertrudy L. 9.

FARBY

ZIEMNE, POKOSTOWE

własnego wyrobu

pendzle, szczotki, przybory gospodarcze i toaletowe — farby szkolne, benzynę, naftę i t. p.

poleca najtaniej i po cenach hurtowych

SKLEP FABRYCZNY

Fabryki przetworów chemicznych

CHEMIKAL

Ska z ogr. odp.
Kraków-Zwierzyniec, ulica Kościuszki Nr 25

KOSTJUMY
SPODNICE
OKRYCIA
BLUZY
SUKNIE

MODELE PARYSKIE

MODELE WIEDEŃSKIE

PŁASZCZE GUMOWE I SKÓRZANE

POLECA:
W. PIETRUSZKA
KRAKÓW
Szczepańska 7, I p.

Hurtownia pasów, szczeliw, węży

„ZENIT" Kraków, ul. Szpitalna 7

Telefon 4231.

68 Ceny ściśle hurtowne. 1—6

Wystawia na Targach Wschodnich.

Zastępstwo 73 1-4

Austrjackich Fabryk Samochodów

Przedtem „AUSTRO-FIAT" Fabryk „PUCH"

AUSTRO-DAIMLER

Biura; Kraków, Gertrudy 2

Salon wystawowy: ulica Sławkowska L. 11.

Najtaniej sprzedaje firma

„Lux"

Kraków
Plac Dominikański 2.

wszelkie przybory do urządzenia światła elektr. i dzwonków elektr. Tel. 3335

Żądać wszędzie Kurjera Wieczornego

KURSA MATURYCZNE

›WIEDZA‹

Kraków, ul. Długa 74

pod osobistem kierownictwem Prof. Bogusława Butrymowicza przyjmują wpisy na rok szkolny 1923/4 codziennie od 10—1 i od 3—6, w niedziele i święta od 10—12.

Kursa „WIEDZA" obejmują:

I. Kurs maturyczny 1-roczny i 2-letni gimn. wszystkich typów. — II. Kurs niższy, przygotowujący do egz. wstep. do kl. V. gimn. — III. Kurs seminaryjny 1-roczny i 2-letni. IV. Analogiczne kursa pisemne zapomocą świeżo opracowanych instrukcyj i objaśnień. Uczniom(enicom) zapisanym na kurs pisemny przysługuje prawo uczęszczania raz na tydzień na wykłady zbiorowe. 74 1—0

Uczą najwybitniejsze siły fachowe.
Spis Grona Profesorów do przejrzenia w Sekretarjacie.

Informacje i prospekta darmo.
Wypożycza się za kaucją wszelkie podręczniki.

Blachę, żelazo i gwoździe

55 1-2

dostarcza po cenach przystępnych

F. WERBER

Kraków, Grodzka 32. Tel. 4132.

LOKAL 4 ubikacje jasne, w suterynach, nadające się na fabrykę w Podgórzu, natychmiast do wynajęcia. Zgłoszenia pod J. B. Red. „Kurjera Wieczornego". 71 1—2

Biuro Spedycyjne „PRZEWÓZ"

i PRZEDSIĘBIORSTWO DOWOZOWE KOLEI PAŃSTWOWYCH

75 1-2

Spółka z ogr. odpow.

ZAŁOŻONE PRZEZ CENTR. ORGANIZACJE ROLNICZE

KRAKÓW, DŁUGA 31. — TELEF. 3063

załatwia wszelkiego rodzaju czynności spedycyjne i przewozowe, umiejętne przewożenie mebli we własnych wozach meblowych tak w miejscu jak i koleją do wszystkich miast.

WŁASNE MAGAZYNY, ZAPRZĘGI. — CENY NAJNIŻSZE.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.